

Serveis Lingüístics

Criteris lingüístics per a l'edició de la col·lecció «Quaderns de la Revista de Girona»



Diputació de Girona



Avis legal

Aquesta obra està subjecta a la llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional. Se'n permet la còpia, distribució, comunicació pública i transformació per generar una obra derivada, sempre que s'esmenti el titular dels drets (Diputació de Girona).

Consulteu els detalls de la llicència a <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>.

Índex

1. Introducció.....	4
2. Presentació d'originals.....	6
3. Criteris per a la redacció.....	11
4. Peus de fotografia o d'imatge.....	31
5. Procedència de les imatges.....	33
6. Contingut documental.....	35
7. Lliurament.....	37

1. Introducció

1. Introducció

Aquest recull de criteris lingüístics i d'edició té l'objectiu d'oferir als autors dels volums de la col·lecció «Quaderns de la Revista de Girona» (QRG) unes normes i unes pautes homogènies i coherents per a la redacció i la presentació dels originals. Així mateix, té la finalitat d'orientar els professionals que intervenen en els processos de correcció i maquetació.

Els criteris establerts en aquest document complementen les *Normes de redacció dels Quaderns de la Revista de Girona* (en endavant, *Normes de redacció*) aprovades per la Junta de Govern, i s'incorporaran al *Llibre d'estil de la Diputació de Girona* una vegada els aprovi l'òrgan esmentat. Els exemples que recullen aquests criteris estan precedits de diferents símbols segons si es consideren solucions incorrectes o inadequades (X), correctes (✓) o poc recomanables (-). D'altra banda, els exemples que no s'acompanyen de cap símbol són sempre correctes.

QRG és una col·lecció divulgativa i plural que té per objectiu difondre el coneixement multidisciplinari de les terres gironines mitjançant un llenguatge no especialitzat, amb un estil planer basat en l'ús d'expressions clares i concises. La col·lecció consta de dues sèries: les monografies locals (estudis sobre el passat i el present de pobles i ciutats) i les guies (estudis d'abast general).

2. Presentació d'originals

2.1. El text

2.2. Els apartats

2.2.1. Índex

2.2.2. Mapa

2.2.3. Situació/Introducció

2.2.4. Cronologia

2.2.5. Capítols

2.2.6. Bibliografia, procedència de les imatges i agraïments

2.2.6.1. Criteris per redactar les referències bibliogràfiques

2.2.6.1.1. Qüestions generals

2.2.6.1.2. Exemples específics

2.2.7. Síntesi de l'obra i breu currículum de l'autor

2. Presentació d'originals

2.1. El text

El text del document original s'ha de presentar en Word. Ha d'estar justificat i redactat amb lletra Helvetica o Arial de cos 12 i a doble espai. Després de cada punt i a part hi ha d'haver una línia en blanc.

Si es consulten webs i se'n reproduïx la referència, s'han d'eliminar els enllaços (la referència no ha de quedar marcada de color blau ni subratllada). S'ha de fer constar, entre claudàtors, la data de consulta. Per exemple:

<<https://www.museuetnologicmontseny.org>> [Consulta: 26 gener 2022]

La llargada dels textos s'ha d'ajustar necessàriament a l'extensió màxima que estableixen les *Normes de redacció* per a cada apartat o capítol.

Convé evitar les citacions i reproduir només les que es considerin imprescindibles. Si es tracta de fragments breus, s'han d'escriure en rodona i entre cometes baixes. En canvi, els fragments que siguin més extensos només s'han de destacar gràficament (amb un ombrejat) i, a sota, han d'incloure la referència a la font.

2.2. Els apartats

A continuació, es detallen els diferents apartats que han de compondre cada volum de la col·lecció i les característiques d'aquests apartats.

2.2.1. Índex

Aquest apartat, encapçalat per l'epígraf «Índex» en negreta, conté la llista dels títols de tots els capítols de l'obra, tant dels numerats com dels no numerats (aquests últims han d'anar precedits d'un guió llarg). Els títols s'han d'escriure en minúscula, llevat dels casos en què escaigui la majúscula (vegeu l'apartat «Cursiva, cometes, majúscules i minúscules»).

Cal assegurar-se que els títols que apareixen a l'índex coincideixen exactament amb els de dins de l'obra.

2.2.2. Mapa

En aquest apartat apareix un mapa de situació, amb la indicació de l'escala corresponent, que generalment pertany a l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC). De vegades també incorpora una llista precedida d'ordinals o de pictogrames per identificar o aclarir punts concrets del mapa.

En cas que es parteixi d'un mapa de l'ICC i s'hi incorporin altres topònims, cal tenir en compte que, abans d'editar-lo, s'ha d'adaptar la grafia d'aquests topònims a la normativa lingüística vigent —a través de l'Optimot, podeu consultar el *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* de la Comissió de Toponímia de Catalunya (2a edició) i el *Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord* de l'Institut d'Estudis Catalans.

El mapa de situació, com la resta d'apartats de l'obra, ha de formar part del document original en Word que se sotmet a revisió lingüística.

2.2.3. Situació/Introducció

Aquest apartat, en què s'indica breument l'estat de la qüestió referida al tema de què tracta l'obra, porta, destacat en negreta, el títol «Situació» a les monografies i «Introducció» a les guies.

2.2.4. Cronologia

En aquest apartat, que duu el títol «Cronologia», destacat en negreta, s'hi exposen esquemàticament els fets i les dates essencials del tema de què tracta l'obra, seguint un ordre cronològic i mitjançant frases curtes i sintètiques. Les dates es marquen en negreta. Cal seguir, en la mesura del possible, un mateix patró de redacció. Per exemple:

x

Segle x S'inicia el llinatge dels Cruïlles.

1030 Creació del monestir.

1279 Primer esment de l'església de Sant Cebrià de Lledó.

1442 Es designa Cruïlles com a vila reial.

1740 Origen del conflicte sobre el pont de les Dobles.

5 de febrer de 1939 Les tropes franquistes creuen les Gavarres i ocupen Sant Sadurní, Cruïlles i la Bisbal.

1959 Construcció de les noves escoles de Cruïlles.

1985 La Diputació de Girona i la Generalitat acorden restaurar Sant Joan de Salelles.

✓

Segle x Inici del llinatge dels Cruïlles.

1030 Creació del monestir.

1279 Primer esment de l'església de Sant Cebrià de Lledó.

1442 Designació de Cruïlles com a vila reial.

1740 Origen del conflicte sobre el pont de les Dobles.

1939 El 5 de febrer, creuament de les Gavarres i ocupació de Sant Sadurní, Cruïlles i la Bisbal per part de les tropes franquistes.

1959 Construcció de les noves escoles de Cruïlles.

1985 Acord entre la Diputació de Girona i la Generalitat per restaurar Sant Joan de Salelles.

✓

Segle x S'inicia el llinatge dels Cruïlles.

1030 Es crea el monestir.

1279 S'esmenta per primera vegada l'església de Sant Cebrià de Lledó.

1442 Es designa Cruïlles com a vila reial.

1740 S'origina el conflicte sobre el pont de les Dobles.

1939 El 5 de febrer, les tropes franquistes creuen les Gavarres i ocupen Sant Sadurní, Cruïlles i la Bisbal.

1959 Es construeixen les noves escoles de Cruïlles.

1985 La Diputació de Girona i la Generalitat acorden restaurar Sant Joan de Salelles.

2.2.5. Capítols

Els diferents aspectes del tema tractat a l'obra s'organitzen per capítols. Cada capítol ha de dur un títol (que ha de coincidir amb el que apareix a l'índex), en majúscules, en negreta i precedit del número corresponent.

Els apèndixs als capítols duen igualment un títol en majúscules i en negreta, però no van numerats (a l'índex, es marquen amb un guió llarg). El títol de cada apèndix ha de coincidir també amb el de l'índex.

2.2.6. Bibliografia, procedència de les imatges i agraïments

Aquests tres apartats se situen a les últimes pàgines. A l'índex s'engloben dins un mateix epígraf («Bibliografia, procedència de les imatges i agraïments»), però dins l'obra es redacten separadament i s'encapçalen amb l'epígraf corresponent, compost en negreta.

La bibliografia s'ha d'ajustar necessàriament a la llargada màxima que estableixen les *Normes de redacció* de la col·lecció. Les referències bibliogràfiques han d'estar redactades seguint els criteris que es recullen en l'obra *Citació bibliogràfica* de la Direcció General de Política Lingüística (DGPL). Es destaquen tot seguit els aspectes més generals:

2.2.6.1. Criteris per redactar les referències bibliogràfiques

2.2.6.1.1. Qüestions generals

Les referències bibliogràfiques que conté l'apartat de la bibliografia han d'estar classificades per ordre alfabètic i han de contenir unes dades essencials (que, en el cas de les obres impreses, solen ser les mateixes en tots els casos): el nom i cognoms de l'autor o autors, el títol de l'obra, el lloc d'edició o de distribució, el responsable de l'edició o distribució i l'any de publicació o distribució. En el cas d'obres en línia, a més de l'enllaç (escrit entre angles), s'ha de fer constar la data de consulta, entre claudàtors.

S'escriuen en versaleta els cognoms dels autors, que s'han d'anteposar al nom.

CLARA I RESPLANDINS, Josep

MORENO CHACÓN, Manuel

No s'han d'emprar abreviacions genèriques del tipus «DD. AA.» ('diversos autors') o «AA. VV.» ('autors varis'), ni tampoc s'ha d'iniciar la referència bibliogràfica amb la indicació «Anònim».

Quan la responsabilitat de l'obra recau en més d'un autor (i fins a tres), els noms se separen amb un punt i coma.

SAROBÉ I HUESCA, Ramon; ESPINO I LÓPEZ, Antonio. *La batalla del Ter. 1694*. Torroella de Montgrí: Fundació Mascort, 2013.

Quan hi ha més de tres autors, es fa constar el primer autor (segons l'ordre en què apareixen a la publicació) i l'abreviatura *et al.* en cursiva i entre claudàtors.

ALBERCH I FUGUERAS, Ramon [*et al.*]. *Girona, rius, ponts, aiguats*. Ajuntament de Girona, 1982.

Les obres que pertanyen a un mateix autor s'han d'ordenar cronològicament. D'altra banda, sempre que l'autor faci funcions idèntiques en totes les obres que se citin, cal substituir, a partir de la segona referència, el seu nom per un guió llarg seguit d'un espai.

HERNÁNDEZ CARDONA, Francesc Xavier. *Història militar de Catalunya: aproximació didàctica*. Vol. 1 i 2. Barcelona: Rafael Dalmau, 2001-2004.
— *Història de Catalunya*. Barcelona: Rafael Dalmau, 2006.

2.2.6.1.2. Exemples específics

MONOGRAFIES

MALLARACH I CARRERA, Josep M.; RIERA I TUSELL, Miquel. *Els volcans olotins i el seu paisatge*. Barcelona: Editorial Serpa, 1982.

VILARÓ I CASALINAS, Francesc; VILCHES I HERRERO, Àngel (coord.). *Diccionari de ports i costes: Català, castellà, francès, anglès*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1995.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Aplicació al català dels principis de transcripció de l'Associació Fonètica Internacional*. 2a ed., 1a reimpr. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2004.

MESEGUER, Lluís. «Llenguatge dramàtic i fraseologia: a propòsit del teatre de Joan Brossa». A: SALVADOR, Vicent; PIQUER, Adolf (ed.). *El discurs prefabricat. Estudis de fraseologia teòrica i aplicada*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I, 2000, p. 373-388.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES

Llengua i Administració [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística] (1982-1994).

PALMADA I AUGUET, Guerau. «El castell de Palol de Revardit». *Les Garrotxes*, núm. 2 (2008), p. 80-81.

ABRAMS, Sam. «Filosofia i literatura, la unió de dos mons». *Anuari de la Societat Catalana de Filosofia* [Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Filosofia], núm. 18 (2007), p. 7-16.

COL·LECCIONS

RICART I DELGÀ, Victòria. *Les fagedes*. Girona: Diputació de Girona, 2013. (Quaderns de la Revista de Girona; 73)

SERRA I ALBÓ, Xavier. *Emili Saguer i Olivet (1865-1940): Jurista, home de negocis i president de la Diputació de Girona*. Girona: Diputació de Girona, 2019. (Francesc Eiximenis; 16)

DOCUMENTS EN LÍNIA

Estudis Romànics [en línia] [Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Secció Filològica], núm. 32 (2009). <<http://revistes.iec.cat/index.php/ER/issue/view/3442/showToc>> [Consulta: 22 març 2021].

Llengua i Ús: Revista Tècnica de Política Lingüística [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística], núm. 44 (1r quadrimestre 2009). També disponible en línia a: <<https://www.raco.cat/index.php/LlenguaUs/issue/view/10581>> [Consulta: 22 març 2021].

2.2.7. Síntesi de l'obra i breu currículum de l'autor

El resum de la guia o monografia i la biografia amb un breu currículum de l'autor o autors se situen a la contracoberta del llibre. La síntesi s'ha de limitar a un sol paràgraf i cal redactar-la en un to neutre, no marcat.

✗ Aquesta obra us permetrà copsar l'evolució històrica del municipi.

✓ Aquesta obra mostra l'evolució històrica del municipi.

La biografia de l'autor ha d'ocupar un únic paràgraf (si hi ha més d'un autor, un paràgraf per a cada autor). El nom de l'autor o autors es destaca en negreta.

3. Criteris per a la redacció

- 3.1. Llenguatge formal**
- 3.2. Estil àgil**
- 3.3. To impersonal**
- 3.4. Ordre dels mots i coherència**
- 3.5. Abreviacions (abreviatures, sigles, acrònims i símbols)**
- 3.6. Signes de puntuació**
 - 3.6.1. La coma**
 - 3.6.2. El punt i coma**
 - 3.6.3. Els signes d'interrogació i d'exclamació**
 - 3.6.4. Parèntesis i guions llargs**
- 3.7. El temps passat**
- 3.8. Cursiva, cometes, majúscules i minúscules, i negreta**
 - 3.8.1. Qüestions generals**
 - 3.8.1.1. Ús de la cursiva**
 - 3.8.1.2. Ús de les cometes**
 - 3.8.1.3. Ús de les majúscules i les minúscules**
 - 3.8.1.4. Ús de la negreta**
 - 3.8.2. Exemples específics**
- 3.9. Qüestions tipogràfiques diverses**
- 3.10. Títols dels capítols**
- 3.11. Altres consideracions per a la redacció**

3. Criteris per a la redacció

Les publicacions de la col·lecció QRG són textos de caràcter divulgatiu i formal. Cal redactar-los, doncs, segons un model de llengua formal i estàndard i amb un estil àgil i natural.

3.1. Llenguatge formal

El llenguatge ha de ser clar i entenedor; cal evitar l'ús de terminologia especialitzada, d'estrangerismes i de paraules i expressions rebuscades, inusuals o en desús, o bé massa col·loquials, familiars o d'àmbits geogràfics molt restringits. El lèxic ha de ser adequat al registre formal. Els noms de persona que se citen amb el nom de fonts i el cognom (o els cognoms) no han de dur l'article personal.

- La història del monestir de Ripoll ha estat quelcom essencial per a la història de l'art.
- La història del monestir de Ripoll ha estat essencial per a la història de l'art.

- Van construir una església nova, car l'anterior havia quedat molt malmesa el juliol de 1936.
- Van construir una església nova, atès que l'anterior havia quedat molt malmesa el juliol de 1936.

- Els dos volums dedicats a Catalunya es van publicar a l'ensem.
- Els dos volums dedicats a Catalunya es van publicar alhora.

- Entre les obres més rellevants del municipi hi ha les interseccions giratòries i el pont sobre la Muga.
- Entre les obres més rellevants del municipi hi ha les rotondes i el pont sobre la Muga.

- Hi ha exemples prou reeixits de pintures murals que algunes esglésies van encarregar a pintors com en Josep Obiols i Palau, en Lluís M. Güell i Cortina i en Llucià Navarro i Rodon.
- Hi ha exemples prou reeixits de pintures murals que algunes esglésies van encarregar a pintors com Josep Obiols i Palau, Lluís M. Güell i Cortina i Llucià Navarro i Rodon.

3.2. Estil àgil

A fi d'evitar que el text sembli artificios, cal adoptar un estil àgil i amè, amb construccions gramaticals senzilles i clares, i defugir una redacció mancada de naturalitat, arcaica o encarcerada.

- L'aquarel·la ve a desmentir l'incendi que hom diu que es patí a l'església.
- L'aquarel·la desmenteix l'incendi que es diu que patí l'església.

- En el quadre titulat *Camprodon* i en el de *Església de Sant Martí de Vilallonga*, l'únic element identificador és la coneguda torre del rellotge camprodonina. És ben debades buscar en aquestes teles afinitats amb l'actual urbanisme i àdhuc amb la situació geogràfica de les viles.
- En els quadres *Camprodon* i *Església de Sant Martí de Vilallonga*, l'únic element identificador és la coneguda torre del rellotge camprodonina. És en va buscar en aquestes teles afinitats amb l'urbanisme actual o amb la situació geogràfica de les viles.

3.3. To impersonal

Les obres de la col·lecció QRG han de transmetre la informació de la manera més objectiva possible, i amb aquesta finalitat és convenient utilitzar un llenguatge que

tendeixi a la impersonalitat i la neutralitat emotiva i que no situï l'autor en un primer pla.

S'ha d'evitar l'ús d'expressions personalitzades, com ara «les nostres contrades», «hem de considerar», «veiem», etc.

- ✗ És una de les primeres recerques sobre arquitectura a les nostres contrades.
- ✓ És una de les primeres recerques sobre arquitectura a la comarca de la Garrotxa.

- ✗ Es tracta del primer jaciment paleolític conegut a les nostres comarques.
- ✓ Es tracta del primer jaciment paleolític conegut a les comarques gironines.

- ✗ Passat el pont trobem dues grans pairalies.
- ✓ Passat el pont apareixen dues grans pairalies.

- ✗ El castell que veiem avui té el mateix aspecte que el dels segles XVI-XVIII.
- ✓ El castell actual té el mateix aspecte que el dels segles XVI-XVIII.

Aquestes consideracions no afecten l'apartat dels agraïments ni les citacions textuais.

3.4. Ordre dels mots i coherència

És convenient que els paràgrafs no sobrepassin les deu ratlles i que estiguin formats per frases curtes i construïdes seguint l'ordre lògic de la frase: subjecte, verb i complements. D'aquesta manera s'eviten estructures complexes, difícils d'entendre en una primera lectura, i s'aconsegueixen uns textos molt més clars.

- ✗ A Sant Joan de les Abadesses s'encarregà a un escultor de renom, Josep Viladomat i Massanas, la imatgeria sacra del monestir.
- ✓ La imatgeria sacra del monestir de Sant Joan de les Abadesses s'encarregà a Josep Viladomat i Massanas, un escultor de renom.

També, en construir les frases, s'ha de procurar que els diversos complements d'un mateix element siguin paral·lels sintàcticament.

- ✗ L'objectiu és contribuir al coneixement i a divulgar uns artistes poc coneguts.
- ✓ L'objectiu és contribuir al coneixement i la divulgació d'uns artistes poc coneguts.
- ✓ L'objectiu és contribuir a donar a conèixer i divulgar uns artistes poc coneguts.

3.5. Abreviacions (abreviatures, sigles, acrònims i símbols)

Partint de la base que el llenguatge ha de ser clar i entenedor, convé no carregar el text d'abreviacions, ja que sovint el lector pot desconèixer a què fan referència. En tot cas, si l'obra conté abreviacions recurrents, cal fer-ne una llista en què es desenvolupin o s'expliquin totes. En cas que se'n faci un ús esporàdic, cal acompanyar l'abreviació de la seva forma desenvolupada la primera vegada que aparegui en l'obra (després només cal esmentar la forma abreujada).

- ✗ El crític Raimon Casellas pronuncià una conferència al CEC el 2 de desembre de 1899.
- ✓ El crític Raimon Casellas pronuncià una conferència al Centre Excursionista de Catalunya (CEC) el 2 de desembre de 1899.

No cal desplegar les formes d'ús molt freqüent, com ara SA (societat anònima) o IVA (impost sobre el valor afegit), o les que són més conegudes que no pas el concepte a què es refereixen: KGB, FECSA, les sigles d'alguns partits polítics (CUP), etc.

Si es desenvolupa una forma, cal escriure en minúscula inicial els termes que formen part de la denominació, llevat que siguin paraules amb la categoria de nom propi.

✗ La MAT (línia de Molt Alta Tensió) uneix la península Ibèrica amb la resta d'Europa.

✓ La MAT (línia de molt alta tensió) uneix la península Ibèrica amb la resta d'Europa.

✗ El POUM (pla d'ordenació urbanística municipal) de Figueres fixa com ha de ser el creixement i l'ordenació del municipi des del punt de vista urbanístic.

✓ El POUM (Pla d'Ordenació Urbanística Municipal) de Figueres fixa com ha de ser el creixement i l'ordenació del municipi des del punt de vista urbanístic.

Les abreviatures, que s'han de limitar als apartats «Bibliografia» i «Procedència de les imatges», s'han d'escriure amb un punt (o, en alguns casos, amb una barra inclinada) al final.

✗ *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins* [Girona], vol 26 (1982).

✓ *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins* [Girona], vol. 26 (1982).

Les sigles han d'anar en majúscules, sense punts i sense espais entremig.

✗ L'anunci es va publicar aquell mateix dia al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (D.O.G.C.).

✗ L'anunci es va publicar aquell mateix dia al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (D O G C).

✓ L'anunci es va publicar aquell mateix dia al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC).

Els símbols s'escriuen segons els usos internacionals vigents, en minúscula i sense punt final. Cal deixar un espai entre la xifra i el símbol.

✗ Fa 1,10m. d'ample, 2m. d'alt i 50cm. de profunditat.

✓ Fa 1,10 m d'ample, 2 m d'alt i 50 cm de profunditat.

✗ El negoci tèxtil, que ocupava quasi un 30% de la població activa blanenca, va entrar en decadència a finals de segle.

✓ El negoci tèxtil, que ocupava quasi un 30 % de la població activa blanenca, va entrar en decadència a finals de segle.

Les dates d'abans de la nostra era s'han d'expressar amb la sigla aC, i les posteriors, amb la forma dC (quan calgui especificar-ho). No són adequades variants com a. C., *abans de C.*, etc.

✗ Les troballes de la necròpolis apunten la possibilitat d'un assentament del segle VII a. C.

✓ Les troballes de la necròpolis apunten la possibilitat d'un assentament del segle VII aC.

✗ No hi ha rastres d'activitat des del segle I a. C. fins al segle VII d. C.

✓ No hi ha rastres d'activitat des del segle I aC fins al segle VII dC.

Per saber la forma adequada de les abreviatures, les sigles i els símbols es pot consultar la versió en línia del *Llibre d'estil de la Diputació de Girona* i també el web de l'Optimot

o l'opuscle *Abreviacions* de la DGPL.

3.6. Signes de puntuació

Els signes de puntuació tenen per objectiu estructurar coherentment el que es vol dir i fer que els textos siguin comprensibles: permeten delimitar l'ordre i la llargada de la frase, fixar l'entonació, posar en relleu les idees, eliminar ambigüitats, marcar un canvi de to, etc.

Un text mal puntuat pot resultar feixuc, ambigu, confús i, en certs passatges, incompreensible.

✗ El fet que el pintor escollís Camprodon i rodalia, obeeix a més d'una raó, la primera deriva del gust pel paisatge que li inculcà Modest Urgell de qui fou deixeble i també del repte tècnic pels matisos i contrastos propis de la llum de muntanya.

✓ El fet que el pintor escollís Camprodon i rodalia obeeix a més d'una raó. La primera deriva del gust pel paisatge que li inculcà Modest Urgell, de qui fou deixeble, i també del repte tècnic pels matisos i contrastos propis de la llum de muntanya.

Després de la coma, el punt i coma, els dos punts, el punt i els punts suspensius (que sempre són tres) hi ha d'haver un espai en blanc, però al davant no n'hi ha d'haver cap: aquests signes de puntuació s'escriuen enganxats a la paraula que els precedeix.

A continuació s'indiquen els aspectes que poden generar més dubtes o que cal tenir més en compte en relació amb determinats signes de puntuació. El *Llibre d'estil de la Diputació* conté els usos principals (tant els que afecten aspectes sintàctics com els convencionals) de tots els signes de puntuació.

3.6.1. La coma

La coma separa els elements d'una enumeració. Cal recordar que els dos últims elements s'enllacen amb la conjunció *i*.

El nucli antic està format per l'església, la plaça de l'Església, l'Ajuntament i l'escola.

Tots els elements de l'enumeració han de tenir la mateixa categoria gramatical i han de ser paral·lels.

✗ L'any 2009, els sectors amb més caps de bestiar eren el cunícola, el porcí i els ramats d'ovelles.

✓ L'any 2009, els sectors amb més caps de bestiar eren el cunícola, el porcí i l'oví.

✗ Entre les iniciatives cal destacar que es va obrir la llar d'infants, la inauguració de la depuradora d'aigües, la rehabilitació de la biblioteca i que es va posar en marxa el mercat setmanal.

✓ Entre les iniciatives cal destacar l'obertura de la llar d'infants, la inauguració de la depuradora d'aigües, la rehabilitació de la biblioteca i la posada en marxa del mercat setmanal.

Entre el subjecte i el verb no s'hi ha de posar cap coma.

✗ Les primeres evidències importants d'ocupació humana a la comarca del Pla de l'Estany, s'han trobat a la cova de Mollet.

✓ Les primeres evidències importants d'ocupació humana a la comarca del Pla de l'Estany s'han trobat a la cova de Mollet.

Però l'ús de la coma sí que es considera adequat darrere d'un subjecte molt llarg (generalment, inclou una oració subordinada).

- ✓ Les primeres evidències importants que demostren de manera concloent que hi va haver ocupació humana a diverses zones de la comarca del Pla de l'Estany, s'han trobat a la cova de Mollet.
- ✓ Les primeres evidències importants que demostren de manera concloent que hi va haver ocupació humana a diverses zones de la comarca del Pla de l'Estany s'han trobat a la cova de Mollet.

La coma també serveix per substituir un verb i no haver-lo de repetir.

Als anys seixanta es va inaugurar l'escola, i una dècada més tard, la piscina municipal.

3.6.2. El punt i coma

El punt i coma marca una pausa més forta que la coma però més lleu que el punt. Així, separa dues expressions vinculades entre si, la segona de les quals sovint és conseqüència de la primera.

La casa és una exposició permanent de l'obra de l'artista; mòbils i figures de bambú per tot arreu.

Del casalot de Can Budellers, només se'n van salvaguardar el pou medieval de l'interior i la façana principal amb finestres tardogòtiques; la resta és de nova creació.

Cal no abusar del punt i coma, i s'ha de tenir en compte que no equival a un punt. Com a norma general, sempre que es pugui substituir per un punt, convé utilitzar el punt.

✗ La imatgeria sacra del monestir s'encarregà a un escultor de renom; es tracta d'un conjunt de sis estàtues.

✓ La imatgeria sacra del monestir s'encarregà a un escultor de renom. Es tracta d'un conjunt de sis estàtues.

✗ Va arribar a la Roca de Pelancà fugint del caos que el turisme estava provocant a la costa, on fins aleshores vivia; aquest llogarret del Ripollès va oferir-li la solitud, la pau i la inspiració que cercava.

✓ Va arribar a la Roca de Pelancà fugint del caos que el turisme estava provocant a la costa, on fins aleshores vivia. Aquest llogarret del Ripollès va oferir-li la solitud, la pau i la inspiració que cercava.

Un dels usos més freqüents del punt i coma és separar els diferents elements d'una enumeració quan són llargs i contenen comes.

Hi havia diverses colles de trabucaires: la de Martirià Serrat, de les Escaules; la de Genís, d'Agullana, conegut per *l'Estudiant*, i que també es refugiava a les Illes; la de Josep Camps, d'Olot, que a vegades s'ajuntava amb en Planademunt; la de Macari Gironella, de Llers, o la d'Amer Carreras, *Frare d'Amer*, que anava amb en Felip.

Tal com es pot veure en l'exemple, l'últim element de l'enumeració se separa de l'anterior amb una coma.

El punt i coma també es fa servir en la bibliografia per separar els noms dels autors d'una publicació.

LLAGOSTERA, Antoni; PEIG, Concepció; PLADEVALL, Antoni. *Santa Maria de Ripoll al segle XIX: El llegat de Joan Martí i Font*. Ripoll: Fundació Eduard Soler, 2015.

3.6.3. Els signes d'interrogació i d'exclamació

Els signes d'interrogació i d'exclamació només es posen al final de la frase i no duen cap punt al darrere. Sí que es mantenen darrere d'aquests signes les comes, els punts

i coma i els dos punts.

Era una realitat o s'actuava amb picaresca?
Hi havia un pouet minúscul (devia ser de glaç?) arran de vial.

Hi ha molts interrogants sobre com s'havia d'efectuar el pagament d'aquests darrers: a quina església parroquial?, quina quantitat?, en relació amb què?, en quin moment de l'any?

3.6.4. Parèntesis i guions llargs

Per delimitar, dins el text, un incís que es considera que aporta informació secundària, a les obres de la col·lecció QRG es fan servir els parèntesis, i no els guions llargs (que no s'han de confondre amb els guionets). Només s'utilitzen els guions llargs en els casos en què un incís en conté un altre, i llavors aquest segon incís s'escriu entre guions dins el parèntesi.

El trabuc era una arma lenta tant pel que fa a la càrrega (atès que s'havia d'embocar dues vegades —primer la pólvora i després el projectil— perquè es pogués disparar) com pel que fa al tret.

Els parèntesis també serveixen per introduir aclariments.

Va entrar al poble per l'anomenat portal de França (carrer Nou).

No s'ha de deixar cap espai després del parèntesi d'obertura ni abans del de tancament.

✗ A finals del segle xx, l'Ajuntament de Peralada (que presidia Joan Padern) va propiciar diverses intervencions al nucli antic del municipi.

✓ A finals del segle xx, l'Ajuntament de Peralada (que presidia Joan Padern) va propiciar diverses intervencions al nucli antic del municipi.

3.7. El temps passat

El temps verbal adequat per explicar fets ocorreguts en un temps anterior a aquell en què té lloc el relat és el passat. Als textos de la col·lecció QRG es fa servir preferentment el passat perifràstic.

Les obres de rehabilitació de l'església van començar el 2008 i es van centrar a consolidar la base del campanar. També es van reforçar els murs exteriors, es van refer els graons de l'entrada i es va construir una rampa d'accés.

Però per qüestions d'estil es pot alternar l'ús del passat perifràstic (*van conquerir, va ser...*) i del passat simple (*conqueriren, fou...*).

Tomàs Raguer, que fou el primer director del museu, va exposar la filosofia que possibilità la construcció de diorames i quadres.

Convé reservar el present històric per als casos en què es fa referència a fets passats que continuen sent rellevants en el present. D'altra banda, és preferible evitar l'ús de futurs i condicionals amb valor de passat.

El 1979 tenen lloc les primeres eleccions municipals democràtiques després de la mort del dictador.

✗ L'any 1894 coneix qui més tard és la seva esposa.

✓ L'any 1894 va conèixer qui més tard va ser la seva esposa.

- ~ El municipi formava part d'una baronia que, a finals del segle XVII, es transformarà en batllia.
- ✓ El municipi formava part d'una baronia que, a finals del segle XVII, es va transformar en batllia.

- ~ Eren pagesos lliures que després, amb el feudalisme, esdevindrien serfs del senyor.
- ✓ Eren pagesos lliures que després, amb el feudalisme, van esdevenir serfs del senyor.

- ~ Va adquirir el gust pel paisatgisme, el realisme i el pleinairisme, principis que mai més no abandonaria.
- ✓ Va adquirir el gust pel paisatgisme, el realisme i el pleinairisme, principis que mai més no va abandonar.

3.8. Cursiva, cometes, majúscules i minúscules, i negreta

En aquest apartat s'indiquen, d'una banda, els usos més comuns de la cursiva, les cometes, les majúscules i minúscules, i la negreta, i s'aporten, de l'altra, exemples específics de casos que solen generar dubtes. Amb tot, es pot trobar més informació sobre aquests recursos al *Llibre d'estil de la Diputació de Girona*.

3.8.1. Qüestions generals

3.8.1.1. Ús de la cursiva

S'escriuen en cursiva:

a) Els mots, expressions o conceptes que es volen destacar o als quals es dona un altre sentit.

De manera encriptada, el mot *pa* apareix en l'etimologia del terme *company*.

Al Reclau ja no hi ha testimonis de l'última cultura dels grans caçadors, la magdaleniana, també anomenada *edat del ren*.

La *guixera*, de fet, era una farinera.

b) Els neologismes d'autor o les paraules o expressions de creació recent i no incorporades al diccionari normatiu, els manlleus no adaptats i les paraules i expressions d'altres llengües (incloent-hi les expressions llatines).

L'obra d'aquest pintor és difícilment catalogable en cap escola o *isme* en voga.

Josep Sarrà era un *americano* de Malgrat enriquit a Cuba.

L'obra de Duran i Reynals seguia els patrons del renaixement florentí del *quattrocento*.

A les planes de Serinyà hi conviuen alguns rapinyaires, com el milà negre (*Milvus migrans*), el falcó mostatxut (*Falco subbuteo*), el xoriguer comú (*Falco tinnunculus*) i l'esparver cendrós (*Circus pygargus*).

c) Les adreces d'Internet, els àlies i sobrenoms, els diaris i les revistes, els diaris oficials, els títols d'obres de creació (llibres, pel·lícules, obres teatrals, quadres, escultures...) i els peus de foto, entre d'altres (per a més informació i exemples sobre aquests usos específics, vegeu l'epígraf 3.8.2).

3.8.1.2. Ús de les cometes

Hi ha tres tipus de cometes: les baixes («...»), les altes (“...” i les simples (‘...’). Als textos de la col·lecció QRG es fan servir sempre les cometes baixes. Les cometes altes només s'utilitzen si en un fragment que va entre cometes baixes cal tornar a fer ús de les cometes. I si a dins de les segones cometes (les altes) convé introduir-n'hi unes altres, cal fer servir les cometes simples.

Hi llegim: «El pa sense torrar, remullat en brou, es transforma en “sopes”. Després del pa, la segona preparació més important amb una base de cereals són les farinetes».

«Diu l'Esteve: “Al matí arribàvem amb el carro i ‘paràvem l'era’; és a dir, posàvem les garbes ben posades”».

Les cometes simples també es fan servir per indicar la definició o la traducció d'un terme:

De manera encriptada, el mot *pa* apareix en l'etimologia del terme *company*, del llatí *cum panis*, ‘amb pa’.

S'escriuen entre cometes:

a) Les citacions de paraules, frases o passatges textuais; això és, la reproducció exacta del que ha dit o escrit algú altre. En aquests casos no s'utilitza la cursiva (llevat que algun terme o alguna expressió n'hagin de dur), encara que la citació sigui en una altra llengua.

El Pirineu és, en paraules de Sílvia Planas, «el quilòmetre zero de l'univers».

El pintor ha arribat a una síntesi de gran austeritat cromàtica, just el blanc, el negre, el plata i, ben especialment, el blau; els altres colors li «sobren».

El filòleg espanyol Eduardo Benot escrivia: «Sabemos cómo se llamaba Atila e ignoramos el nombre del inventor del pan».

Tal com explica el llibre *Hem perdut l'oremus*, «la paraula *hòstia* vol dir ‘full prim de massa de farina i aigua’, de manera que no es refereix necessàriament a l'hòstia consagrada».

b) Els títols d'articles de publicacions periòdiques i de capítols d'una obra:

La informació prové de l'article de Josep Maria Calbet «La medicina catalana i l'alimentació», publicat a la revista *Recerques*.

«El cronista de Peralada» és el tercer capítol de l'obra *Espais literaris*, de Victòria Ricart.

3.8.1.3. Ús de les majúscules i les minúscules

Els noms d'entitats, empreses, marques comercials, etc. s'escriuen amb la lletra inicial en majúscula. Per tant, no s'han d'escriure sencers en majúscula, ni tampoc en cursiva:

✗ L'ORFEÓ CATALÀ va ser fundat el 1891.

✗ L'Orfeó Català va ser fundat el 1891.

✓ L'Orfeó Català va ser fundat el 1891.

Tots els elements de la denominació s'escriuen en majúscula inicial, excepte els articles (*el, la*, etc.), les preposicions (*a, de, amb, per*, etc.) i la conjunció *i*, que van en minúscula, llevat que estiguin a l'inici del text, després de punt o que formin part de la denominació (La Planeta, *El Punt Avui*...):

l'Ajuntament de Girona

els Amics dels Museus de Catalunya
el *Butlletí Oficial de la Província de Girona*
l'Escola d'Arts i Oficis d'Olot
els Mossos d'Esquadra
les Publicacions de l'Abadia de Montserrat

3.8.1.4. Ús de la negreta

Als textos de la col·lecció QRG només es destaquen amb negreta els títols i les dates que encapçalen cada paràgraf de l'apartat de la cronologia. No és adequat l'ús d'aquest recurs per destacar paraules o expressions dins del text.

3.8.2. Exemples específics

ADRECES D'INTERNET

En cursiva quan se citen a dins del text.

El web *www.marenostrum.org* fa una tasca important quant a la divulgació del mar.

En rodona i entre angles en les citacions bibliogràfiques.

Revista de Girona [Girona: Diputació de Girona]. També disponible en línia a: <<http://www.revistadegirona.cat/rdg/revistes.seam>> [Consulta: 12 abril 2021].

AJUNTAMENTS

En majúscula inicial sempre que es tracti de la designació formal de la institució (tant si inclou el nom del municipi com si l'obvia).

La conferència va tenir lloc a l'Ajuntament de Banyoles el 18 de desembre de 1949.

A l'edifici de les antigues escoles de Palol de Revardit està ubicat l'Ajuntament.

En minúscula quan és un plural aglutinador o quan és una forma genèrica.

Als anys seixanta els ajuntaments de la comarca tenien pocs recursos econòmics.

A la sessió hi havia d'assistir un representant de cada ajuntament.

En minúscula quan, en comptes de la designació formal de la institució, s'utilitza una forma sinònima, com ara *consistori*, *corporació municipal*, *casa de la vila*, *casa gran*, etc.

L'estat ruïnós de l'edifici difícilment permetia que la casa gran fos la icona representativa d'una població d'ordre.

A finals del segle xx, la corporació municipal va propiciar diverses intervencions al nucli antic del municipi.

ÀLIES, PSEUDÒNIMS I SOBRENOMS

En cursiva quan acompanyen el nom autèntic de la persona. Quan apareixen sols, s'escriuen en rodona.

Una de les colles de trabucaires era la de Josep Barris, *Pitxot*.

Francesc, *Quico*, Sabaté va ser un guerriller antifranquista.

Ramon Vicens, *Felip*, feia anar de corcoll els seus perseguïdors, però un soldat va ensopegar amb l'amagatall i Felip va ser capturat.

ASSOCIACIONS, FUNDACIONS I ALTRES ENTITATS

En majúscula inicial tots els elements de la denominació (tret de les partícules d'enllaç). Les paraules *associació* i *fundació* s'escriuen en majúscula inicial només si formen part del nom oficial (en general, sol coincidir que formen part del nom quan van seguides de preposició).

L'octubre del 1998, l'Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà va alliberar una llúdriga, anomenada *Celta*, al Fluvià.

Anualment, l'associació ASEMPA organitza una diada festiva en honor del seu patró.

Impulsen el projecte la Fundació Mas Badia i el Gremi de Flequers Artesans de les Comarques Gironines.

La Fundació Autisme Mas Casadevall va néixer el 1988 i s'ha convertit en un referent en el seu àmbit.

El 2002, la Federació de Municipis de Catalunya va rebre la Creu de Sant Jordi.

BARRIS

En majúscula inicial els substantius i adjectius que acompanyen el genèric *barri*, que ha d'anar en minúscula, tret que formi part del nom propi (aleshores s'ha d'escriure en majúscula inicial).

El 1960 la Guàrdia Civil va executar quatre maquis al barri de la Mota, al terme de Palol de Revardit.

El carrer del Call de Peralada determinava el principi del call o barri jueu.

El Consell Comarcal del Gironès aleshores estava situat al Barri Vell de Girona.

BIBLIOTEQUES

En majúscula inicial tots els elements de la denominació oficial (tret de les partícules d'enllaç), inclosa la paraula *biblioteca*.

la Biblioteca Fages de Climent de Figueres

la Biblioteca Municipal de Vilajuïga

la Biblioteca Municipal Marta Fàbrega i Romans

la Biblioteca de Catalunya

En minúscula el mot *biblioteca* quan no forma part d'una designació oficial.

l'arxiu i la biblioteca del monestir de Ripoll

la biblioteca de l'Institut Jaume Vicens Vives

BISBATS I ARQUEBISBATS

En majúscula inicial quan es fa referència a la institució i en minúscula quan es fa referència a la demarcació territorial (diòcesi).

La realitat quotidiana d'Ullastret es veia alterada sovint pels enfrontaments dels comtes d'Empúries amb els de Barcelona, la reialesa i el Bisbat de Girona.

En el *Llibre verd*, dels anys 1362-1371, es documenten 419 parròquies en tot el bisbat de Girona.

CÀRRECS, TÍTOLS I PROFESSIONS

En minúscula.

El 979, Miró, comte de Besalú i bisbe de Girona, va fer donació d'alguns béns al monestir de Sant Esteve de Banyoles.

El 6 d'octubre de 1934 el president de la Generalitat, Lluís Companys, va sortir al balcó de la plaça de Sant Jaume de Barcelona i va proclamar l'Estat català dins la República federal espanyola.

L'any 1635 el rei de França, Lluís XIII, va declarar la guerra a Felip IV.

El conseller d'Economia i Finances de la Generalitat, Andreu Mas-Collell, va comparar el dèficit fiscal català amb el delme.

CAN, CAL, MAS

En majúscula inicial *can*, *cal* o *mas* quan formen part del nom d'una casa pairal o d'un establiment (bar, restaurant, fonda, etc.).

Les autoritats militars van fer tancar i tapiar cases com ara Ca la Nina i Can Mau, perquè hi vivien trabucaires.

El 2 de gener de 1960, Francesc, *Quico*, Sabaté, guerriller antifranquista, va passar la nit a Can Fabrica, del veïnat de Santa Llogaia del Terri, amb quatre companys anarquistes.

Rafael Sala era fill del Mas Planademunt, de Santa Pau, a la Garrotxa.

En minúscula *can* o *cal* quan només vol dir 'casa de'.

A can Joan són tossuts de mena.

Fugien dels militars i es van amagar a cal mestre.

CARRERS, PLACES, AVINGUDES I PARCS (VIES URBANES)

En minúscula el terme genèric, i en majúscula inicial el nom propi de la via. En general, quan el nom propi és un substantiu, s'escriu precedit de les partícules d'enllaç necessàries (preposicions o articles), mentre que aquestes partícules s'ometen quan el nom propi és un adjectiu.

La pavimentació de la plaça de l'U d'Octubre va tenir lloc l'any 2020.

Els casals gòtics són al bell mig de la vila, a la plaça Gran.

L'antic carrer de Sota Muralla, de Peralada, avui és el carrer de la Font.

Hi ha una escultura de Villèlia a la font situada al passeig de Barcelona d'Olot.

Quan el terme genèric és usat com a sinònim de la denominació completa, s'escriu en majúscula inicial.

La rambla de la Llibertat tothom la coneix simplement com *la Rambla*.

CARRETERES, AUTOPISTES I SENDERS (VIES INTERURBANES)

— En minúscula el terme genèric, i en majúscula inicial el nom propi de la via.

Era lloc de pas per anar de Camprodon a Ribes de Freser passant per la collada Verda.

En certs casos, el terme genèric és usat com a sinònim de la denominació completa, i s'escriu en majúscula inicial.

S'hi arriba per la carretera C-25 o eix Transversal, com es coneix popularment; o, més encara: l'Eix.

— Guionet entre la sigla i el número.

La principal via de comunicació del municipi és la C-66, la carretera que uneix Girona amb Olot.

L'accés principal al poble és per la carretera comarcal GIV-6226.

La ruta senderista que passa pel municipi és el GR-1.

— Apòstrof davant de vocal o de consonant que es pronuncia amb una vocal inicial.

El Fluvià, prop de Bàscara, passa per sota l'AP-7, l'N-II i el TGV.

— En xifres romanes les sis carreteres radials (I-VI); la resta s'expressen en xifres aràbigues.

El principal accés al municipi és la carretera que va de l'N-II a Garrigàs i Arenys.

Es van fer obres a l'encreuament amb l'N-260.

CICLES EDUCATIUS

En minúscula tots els termes de la denominació, encara que la forma abreujada s'escriu en majúscules.

educació infantil, educació primària

educació secundària obligatòria (ESO)

formació professional (FP)

Fa segon de batxillerat.

CONSTITUCIONS I ESTATUTS D'AUTONOMIA

En majúscula i en rodona els termes *constitució* i *estatut*, i en minúscula la resta d'elements de la denominació (tret dels noms propis).

Constitució espanyola

Constitució europea

Estatut d'autonomia de Catalunya

CORRENTS ARTÍSTICS → MOVIMENTS CULTURALS I ARTÍSTICS

COSSOS POLICIALS

En majúscula la designació formal (també en cas que s'esmenti de manera incompleta, perquè prèviament ja s'ha fet referència a la designació completa), però en minúscula les formes sinònimes i la referència als professionals del cos.

la Policia Nacional

el cos de Mossos d'Esquadra; els Mossos d'Esquadra; els Mossos

Era mosso d'esquadra.

la Guàrdia Urbana

la Guàrdia Civil

la policia local

la policia autonòmica

DATES SINGULARS

— Guionet entre el dígit del dia i la sigla que fa referència al mes, sense espais.

el 15-M

el 27-O

— Apòstrof si l'article precedeix els díigits 1 i 11.

l'1-O

l'11-S

DÈCADES

Amb lletres i en singular.

L'afrancesament generalitzat de la frontera del nord va ser als anys seixanta i setanta.

A partir dels anys vuitanta, la Diputació de Girona va traspasar les competències en matèria d'excavacions a la Generalitat.

DIARIS I REVISTES

En cursiva i majúscula inicial tots els elements de la denominació (tret de les partícules d'enllaç).

Serra d'Or

Revista de Girona

Butlletí de Dialectologia Catalana

El Punt Avui

DIARIS OFICIALS

En cursiva i majúscula inicial tots els elements de la denominació (tret de les partícules d'enllaç). La sigla, en rodona.

Butlletí Oficial de l'Estat (BOE)

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC)

Butlletí Oficial de la Província de Girona (BOPG)

DISCIPLINES ACADÈMIQUES I CIENTÍFIQUES

En minúscula inicial.

Joan Roig i Soler és conegut en la història de l'art català perquè va ser un dels iniciadors de l'Escola Luminista de Sitges.

L'autora és llicenciada en geografia i història per la UB.

DISTINCIONS I PREMIS

En majúscula inicial tots els elements de la denominació (tret de les partícules d'enllaç).

El poemari *Amb la veu als ulls* va ser guardonat amb el Premi Betúlia de Poesia el 2001.

Els Premis Trabucaires de la Garrotxa s'atorguen als defensors o protectors d'un territori.

el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

la Creu de Sant Jordi

els IX Premis Carles Rahola de Comunicació Local

EDITORIALS

En majúscula inicial tots els elements de la denominació (tret de les partícules d'enllaç).
En majúscula inicial *editorial* (o *edicions*) només quan forma part de la denominació oficial.

Enciclopèdia Catalana

Edicions 62

Editorial Barcanova

l'editorial Pagès Editors

ESGLÉSIA (INSTITUCIÓ)

En majúscula inicial.

El segle XIX va ser l'època de la venda de les propietats de l'Església.

Les societats medievals eren un sistema fortament estructurat per l'Església catòlica.

ESGLÉSIES I ALTRES EDIFICIS RELIGIOSOS

En minúscula la forma genèrica (*església, parròquia, catedral, monestir...*) i en majúscula inicial tots els elements de la designació oficial (tret de les partícules d'enllaç).

La consagració de l'església de Santa Maria de Porqueres la va dur a terme el bisbe de Girona el 1182.

Durant la guerra, el comitè va confiscar l'ermita de Sant Miquel Sesvinyes.

La donació del castell de Teià al monestir de Banyoles es va signar el 10 de juliol de l'any 979.

Al segle XI, als soterranis de la catedral de Girona hi havia dotzenes de sitges per emmagatzemar productes per als canonges.

Van visitar el santuari de la Mare de Déu del Mont.

ESPAIS CULTURALS I D'ART

En majúscula inicial tots els elements de la designació oficial (i, en casos determinats, també l'article).

el Teatre Municipal de Girona

la Pinacoteca Coll Bardolet

la sala La Planeta

l'Espai Art l'Abadia

el Centre Cultural La Mercè

ESPAIS NATURALS PROTEGITS

En majúscula inicial tots els elements de la designació oficial (tret de les partícules d'enllaç).

La línia litoral de Sant Pere Pescador està inclosa al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

el Parc Natural del Cap de Creus

FETS HISTÒRICS I CONFLICTES BÈL·LICS

— En majúscula inicial tots els elements de la denominació (tret de les partícules d'enllaç).

Una de les peces més preuades de la col·lecció va desaparèixer durant els trasbalsos de la Guerra Civil.

la Segona Guerra Carlina o Guerra dels Matiners (1846-1849)

la Setmana Tràgica

— Amb lletres (i no amb xifres romanes) els ordinals que formen part de la denominació.

Les terres gironines van ser un dels escenaris de la Segona Guerra Púnica entre romans i cartaginesos.

A la Tercera Guerra Carlina (1872-1876), Savalls va convertir-se en una figura llegendària.

GOVERNS

En majúscula inicial la paraula *govern* quan designa una institució, i en minúscula els adjectius que l'acompanyen.

El 2012 el Govern de la Generalitat va aprovar el Decret 87/2012, que fomenta la diversificació econòmica del sector de la pesca.

A l'acte, hi van assistir diversos representants del Govern central.

El Govern francès va donar petites ajudes i aliment a tot el gruix de refugiats de la primera carlinada.

En minúscula *govern* quan s'usa de manera genèrica.

Per les decidides intervencions de la cúria episcopal i del govern municipal des del segle XIV, la diòcesi de Girona va esdevenir el marc territorial on s'imposaven els impostos acordats per les Corts generals.

Carlins, republicans i progressistes lluitaven contra un govern centralista de factura castellana.

El 2006 es va firmar un acord de govern per a nous espais d'especial protecció per a les aus.

MARE DE DÉU

En majúscula inicial tots els elements de la denominació (tret de la preposició) quan es fa referència a la persona (també s'escriuen en majúscula inicial les formes equivalents *Verge* o *Nostra Senyora*), i en minúscula i aglutinats tots els elements (*marededeu*) quan es fa referència a la imatge, generalment escultòrica.

Al retaule hi ha representada la Mare de Déu dels Àngels.

La Mare de Déu del Coral ha estat invocada des de sempre per protegir els pastors i els ramats en cas de mal temps.

El primer encàrrec de l'escultor va ser una marededeu per a l'ermita del poble.

MOVIMENTS POLÍTICS, SOCIALS, CULTURALS I ARTÍSTICS

En minúscula inicial: *marxisme*, *anarquisme*, *independentisme*, *barroc*, *romànic*, *modernisme*, *surrealisme*, etc. Excepcions: *Humanisme*, *Il·lustració*, *Renaixement* i *Renaixença*.

És un edifici en què es palesen els dos principis pràctics de l'arquitectura del noucentisme: higiene i cultura.

Al municipi hi ha moltes mostres d'art romànic.

PERÍODES HISTÒRICS

En minúscula.

Les coves del Reclau van continuar sent habitades durant tot el paleolític mitjà.

Cal destacar masies importants que figuren ja en pergamins de l'edat mitjana, com ara Ca l'Arboçar.

Durant el neolític, l'home nòmada era només caçador i recol·lector.

Les primeres etapes de l'edat dels metalls, l'edat del coure i l'edat del bronze també estan ben representades a les coves de Serinyà.

PLANS, PROGRAMES I CAMPANYES

En majúscula inicial tots els elements (tret dels elements d'enllaç) si la denominació és concreta i conté el terme genèric (*pla*, *programa* o *campanya*), i si no el conté, entre cometes baixes tota la denominació i només amb el primer mot en majúscula inicial.

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal fixa com ha de ser el creixement i l'ordenació del municipi des del punt de vista urbanístic.

El 16 d'abril de 1992, el Ple va aprovar el Pla Parcial d'Ordenació Peralada Residencial.

La pesca de l'art dona nom a la campanya gastronòmica local «La cuina de l'art».

En minúscula si la designació és genèrica.

Bona part de la gran esplanada del pla de Martís s'integra en un pla d'espais d'interès natural.

PREMIS → DISTINCIONS I PREMIS

SANTS

En minúscula com a forma de tractament, però en majúscula inicial en els noms de lloc, de certes plantes, d'edificis singulars i de festivitats.

Les relíquies de santa Coloma van arribar al poble el 1620.

Cada any, pels volts de Sant Pere, se celebra la Trobada Gegantera de Montagut.

Més amunt, hi ha la riera de Sant Aniol.

La primera notícia de l'església de Sant Andreu de Serinyà és de finals del segle XII.

TÍTOLS

En cursiva el nom d'obres literàries, de teatre, d'art, pel·lícules, programes de televisió i ràdio, fotografies, cançons, discos, cartells, etc. En majúscula inicial el primer terme de la denominació i en minúscula la resta de termes comuns.

A principis de segle XX, a la Catalunya del Nord es va estrenar l'obra *Els trabucaires o per l'amor de Don Carlos*, de Frederic Sasset i Jules Badin.

La punyalada, del 1904, és una novel·la imprescindible que no passa de moda.

El 1971, un grup de joves artistes amateurs garrotxins van gravar el curtmetratge *Coralí*.

El 1932 Josep M. Mascort va pintar *Camprodon*, un oli sobre tela.

TOPÒNIMS

— En minúscula inicial els termes comuns, tant si a continuació hi ha substantius com adjectius.

Es van filmar escenes en indrets emblemàtics de l'Alta Garrotxa, com la cova del Bisbe, les gorgues i olles del riu Llierca, el pont de Valentí i Sant Miquel de Pera.

Els van trobar amagats en una petita cova, al nord-oest del puig de Bassegoda, propera al pla de la Creu de Principi.

Les columnes franceses s'establiren a la baga de Bordellat, darrere el puig de Comanegra, al pla del Castell i al coll de Malrem.

— En majúscula el terme comú si s'omet el nom propi i se singularitza la denominació.

el Delta (delta de l'Ebre)

l'Estret (estret de Gibraltar)

la Collada (collada de Toses)

les Illes (illes Balears)

la Península (península Ibèrica)

— En majúscula el terme comú en formes consolidades d'abast més ampli que l'estrictament geogràfic.

la Costa Brava

la Costa Daurada

les Terres de l'Ebre

el Camp de Tarragona

3.9. Qüestions tipogràfiques diverses

— El número dels segles s'ha de compondre en versaleta (fins i tot en contextos de cursiva), no en majúscula.

✗ A la darrerria del segle XIX van tenir lloc les primeres prospeccions arqueològiques als jardins del castell.

✓ A la darrerria del segle XIX van tenir lloc les primeres prospeccions arqueològiques als jardins del castell.

✗ Raquel Lacuesta, a l'obra *Restauració monumental a Catalunya (segles XIX i XX)*, aprofundeix en aquesta idea.

✓ Raquel Lacuesta, a l'obra *Restauració monumental a Catalunya (segles XIX i XX)*, aprofundeix en aquesta idea.

En el text maquetat no s'ha de separar en línies diferents la paraula *segle* de la xifra romana que indica el segle.

✗ Era una cova oblidada, que a mitjan segle XIX servia de refugi dels carlins i dels trabucaires.

✓ Era una cova oblidada, que a mitjan segle XIX servia de refugi dels carlins i dels trabucaires.

— La xifra romana que acompanya el nom de reis, papes, comtes... s'ha de compondre en majúscula.

El rei francès Felip III llançà una croada contra la Corona d'Aragó.

Davant l'amenaça del papa Benet VIII, van retornar el castell als legítims propietaris.

En el text maquetat no s'ha de separar en línies diferents la paraula *rei*, *papa*, *comte*... de la xifra romana que l'acompanya.

✗ Va ser derrotat pel comte Ramon Berenguer III al castell de Quermançó.

✓ Va ser derrotat pel comte Ramon Berenguer III al castell de Quermançó.

— Els anys s'escriuen sense punt. En canvi, porten punt les xifres en què intervenen milers (i milions, i milers de milions, etc.).

Va publicar uns primers articles en castellà l'any 1884.

El nombre d'habitants es va quadruplicar en seixanta anys fins a assolir el màxim el 1860, amb 1.078 habitants.

La cova se situa a uns 1.050 metres d'altitud sobre el nivell del mar.

La compra i la instal·lació van costar 2.400.000 euros.

La coma és el signe separador decimal (i no pas l'apòstrof).

✗ El dolmen mesura 5'70 metres de llargada, 1'65 d'amplada i 1'87 d'alçària màxima.

✓ El dolmen mesura 5,70 metres de llargada, 1,65 d'amplada i 1,87 d'alçària màxima.

— El punt volat de la *ela geminada* ha de ser, efectivament, un punt volat (*/I*, *L·L*), i no pas un punt (*./.*, *L.L*). I l'apòstrof ha de ser de tipografia (*'*), no una cometa simple recta (*'*).

— A les galerades, s'han d'evitar les línies viudes i les òrfenes. Tampoc no hi pot haver més de tres ratlles seguides que acabin amb el mateix signe de puntuació (guionet, coma, etc.), ni dues o més que comencin o acabin amb la mateixa seqüència de caràcters des del blanc més proper al marge.

— Si la lletra capital (o caplletra) amb què s'inicia el primer paràgraf de cada capítol és la inicial de l'article *el* o *la* o la preposició *de* apostrofats, l'apòstrof també s'ha de compondre en lletra capital. Si la paraula que conté la caplletra obre una citació literal, cal incloure les cometes baixes de la citació, també en format caplletra.

3.10. Títols dels capítols

Els títols dels capítols, tant dels numerats com dels no numerats, van en majúscula i en negreta a dins de l'obra. A l'índex han d'anar en minúscula (i en rodona), amb la inicial absoluta en majúscula.

L'espai reservat per al text dels títols és reduït i la mida del text és gran. Per tant, els títols no han de sobrepassar la llargada establerta a les *Normes de redacció* (38 caràcters els dels capítols numerats i 36 els dels apèndixs).

Els títols han de ser descriptius i entenedors, i il·lustratius del capítol que encapçalen. No han de dur mai punt final. En cas que presentin puntuació interna, cal seguir les regles generals de puntuació i d'ús de majúscules i minúscules.

✗ Les carlinades. El general Estartús.

✓ Les carlinades. El general Estartús

✗ Els aliments bàsics: El pa i el vi

✓ Els aliments bàsics: el pa i el vi

Cal assegurar-se que el text de cada títol coincideixi exactament a l'índex i dins de l'obra.

3.11. Altres consideracions per a la redacció

Hi ha llibres que són escrits per dos o més autors, i cada autor utilitza un estil i un llenguatge propis. De vegades les diferències de redacció i terminologia entre autors són notables, cosa que pot provocar desconcert en el lector i dificultar la lectura del text. En cas d'autoria múltiple, convé, doncs, que els autors consensuïn i unifiquin criteris en benefici d'un text ben estructurat i uniforme.

4. Peus de fotografia o d'imatge

4. Peus de fotografia o d'imatge

Al text original en Word, al final de cada capítol s'han d'introduir els peus de fotografia de les diverses imatges del capítol, en un apartat específic. Cal identificar de manera clara aquest apartat, amb un títol inequívoc, com ara «Peus de foto», «Peus de fotografia» o «Peus d'imatge».

L'enunciat dels peus de foto ha de descriure la imatge que el precedeix, o aclarir-ne el significat, de manera sintètica (en menys de 150 caràcters, d'acord amb les *Normes de redacció*) i clara, atès que la finalitat bàsica d'aquest text és documentar amb la màxima precisió la fotografia que acompanya: descripció del lloc, de les persones, data aproximada, etc. Cal evitar sempre els enunciats abstractes i imprecisos, i no s'han de repetir informacions que ja consten dins el text de l'obra.

El text dels peus de foto no s'ha d'iniciar amb expressions òbvies i, per tant, sobreres, com ara «A la imatge», «A la fotografia», etc.

✗ A la imatge, l'escala restaurada de l'interior de l'edifici.

✓ L'escala restaurada de l'interior de l'edifici.

✗ A la fotografia, la plana de Cruïlles, amb les Gavarres al fons.

✓ La plana de Cruïlles, amb les Gavarres al fons.

✗ Foto del 1913 de pagesos al castell de Camós.

✓ Pagesos al castell de Camós el 1913.

El text dels peus de foto s'escriu en cursiva, en un cos de lletra més petit que el del text principal i amb punt final. Les paraules o expressions que a dins del text general haurien d'anar en cursiva, en els peus de foto s'escriuen en rodona.

Anunci de la nova urbanització al diari Los Sitios, el 1974.

El sopar entre sant Benet i santa Escolàstica, de Joan Llimona.

Qualsevol enunciat d'un peu de foto, per breu que sigui (un simple nom propi o un sol mot comú), ha d'acabar amb un punt.

L'església de Sant Joan.

Pagès medieval.

Si els autors han de donar alguna indicació extra, ha de quedar clar que no forma part de l'enunciat del peu: s'ha de posar en un comentari al marge, destacada en color («nota per al maquetista», «nota per al corrector»...).

5. Procedència de les imatges

5. Procedència de les imatges

Les publicacions de la col·lecció QRG inclouen imatges (entre dues i quatre per capítol) que il·lustren els textos; per tant, no s'han d'incloure imatges el contingut de les quals no es tracta al text de l'obra. L'apartat «Procedència de les imatges» especifica de manera breu la procedència de totes les imatges que apareixen a l'obra: identifica en quina pàgina apareix cada imatge (i en quina part de la pàgina se situa, en el cas que hi hagi més d'una imatge per pàgina) i d'on ha estat extreta; és a dir, la font, que pot ser una entitat, un organisme, una publicació, un fons familiar, un propietari particular o l'autor de la imatge. Aquest apartat s'ha de cenyir necessàriament a l'extensió màxima que estableixen les *Normes de redacció*.

La informació que conté aquest apartat ha de permetre localitzar ràpidament la imatge de la qual es vol saber la procedència. En aquest sentit, la informació s'ha d'articular d'una manera molt visual i clara i tan esquemàticament com sigui possible: s'ha d'indicar la font (amb la fórmula «De + [font]») i, després de dos punts, les pàgines en què apareixen les imatges d'aquesta font, precedides de l'abreviatura *p.*

De l'autora: coberta i p. 9, 18, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 42, 43, 48, 66, 67, 83, 84 i 93.

Del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI): p. 12, 56, 57, 61 i 74.

Del Consorci de les Gavarres: p. 8, 10, 11, 36, 37, 40, 47, 62, 63 71 i 92.

De Joan Sabater: p. 86, 87, 88 i 91.

Si en una pàgina hi ha més d'una imatge, s'ha de concretar entre parèntesis en quina part de la pàgina se situa cada una: a la part superior (sup.) o inferior (inf.), o a la dreta, al centre o a l'esquerra (esq.).

De Jordi Moncanut: coberta i p. 8, 12, 15 (sup.), 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 32, 33 (sup.), 34, 35 (dreta), 36, 37 (dreta), 38, 39 (inf.), 50, 51 (esq.), 52, 61 (sup.), 65 (sup. dreta), 69, 71 (dreta) i 78 (inf.).

De Carme Gassiot: p. 23 (centre).

No s'han de fer subapartats amb subtítols («Procedència de mapes i plànols» i «Procedència de les fotografies», per exemple) per distingir els diversos tipus d'imatges. Tot són imatges, siguin fotografies, mapes, plànols o il·lustracions.

Aquest apartat no es redacta, lògicament, fins que el llibre està compaginat. Però abans de maquetar l'obra és imprescindible que s'hagi fet una primera revisió lingüística del document en Word.

6. Contingut documental

6. Contingut documental

Les dades documentals contingudes en la col·lecció QRG són responsabilitat de l'autor o autors. Els Serveis Lingüístics tenen la comesa de detectar i esmenar els errors relacionats amb la gramàtica i amb l'ortografia catalanes d'acord amb la normativa vigent i els errors tipogràfics, i també intervenen en l'estil (puntuació, repeticions, expressivitat i estructura) per adequar la redacció del text al registre formal propi d'aquest tipus de publicació, però no fan recerca documental ni comproven la veracitat ni l'exactitud de les informacions del text.

Els autors tenen a l'abast diverses publicacions lexicogràfiques i enciclopèdiques de referència per fer recerca documental i per consultar terminologia d'àmbits específics.

El *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* és l'obra que recull les formes normatives dels municipis i els elements geogràfics de Catalunya. S'hi pot accedir a través del web del Departament de Territori i Sostenibilitat. Al web de l'Optimot també es poden trobar tots els topònims que conté el *Nomenclàtor*. Per a la toponímia de la Catalunya del Nord, es pot consultar el *Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord*. Per a la resta de topònims, l'obra de referència és la *Gran enciclopèdia catalana*, que també és l'obra de consulta per a fets històrics i conflictes bèl·lics, noms d'institucions i d'organismes, moviments polítics i culturals, dates, noms d'artistes i de personatges històrics o il·lustres, noms d'equipaments, títols de publicacions i d'obres artístiques, etc.

Per a la referència de títols de publicacions, és convenient consultar directament l'obra (la portada i la pàgina de crèdits especialment).

El nom exacte dels equipaments (museus, sales d'art o d'exposicions, teatres, biblioteques, etc.), cal consultar-lo al web del mateix equipament.

La font de referència per a la terminologia dels diferents àmbits d'especialitat és el TERMCAT. El web del TERMCAT recull terminologia catalana de tots els sectors de coneixement.

7. Lliurament

7. Lliurament

L'autor ha de lliurar conjuntament la totalitat de textos que han de configurar el llibre: capítols, requadres, annexos, peus de fotografia, bibliografia, agraïments, i biografia breu de l'autor i resum de l'obra per a la contracoberta. La procedència de les imatges no es redacta fins que el llibre està compaginat.

Els textos s'han de lliurar als Serveis Lingüístics en format Word i tan nets com sigui possible. En aquest sentit, cal passar-los pel corrector ortogràfic i unificar-los amb el mateix format i el mateix tipus de lletra (a doble espai i amb lletra Helvetica o Arial de cos 12).

Els Serveis Lingüístics retornen el text corregit amb les marques dels canvis que s'hi han introduït i, si escau, amb comentaris al marge referents a dubtes, incoherències o aclariments. Abans que el text passi a la fase de maquetació, l'autor ha d'haver acceptat els canvis proposats pels Serveis Lingüístics i donat resposta als comentaris al marge.

Un cop maquetat el text els Serveis Lingüístics revisen les galerades i marquen els canvis que cal introduir a la maqueta. Aquests canvis també han d'haver estat acceptats pel conjunt d'agents que intervenen en l'edició abans que la prova arribi a la impremta.

